

Η ΕΒΡΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Λίγα ιστορικά στοιχεία υπάρχουν για την πρώτη εγκατάσταση Εβραίων στην Κομοτηνή. Στον 16ο αιώνα η Ισραηλιτική Κοινότητα της Κομοτηνής, έχοντας δεχθεί μετανάστες. Μέχρι τον 18ο αιώνα οι Εβραίοι της Κομοτηνής αναπτύσσουν το εμπόριο υφασμάτων, με τα εβραϊκά συνοικία βρισκόταν δίπλα στα τείχη της πόλης (σημερινό Φρούριο) και η εκεί συνοικία. Στις αρχές του 1900 η Κοινότητα αριθμούσε 1200 Εβραίους. Το 1910 ξεκίνησε η λειτουργία της Σχολής Alliance Israelite Universelle στην Κομοτηνή. Ο πληθυσμός της εβραϊκής Κοινότητας μειώθηκε στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913). Οι Εβραίοι της Κομοτηνής, οι οποίοι έζησαν πάντα αρμονικά και δημιούργησαν δεσμούς φιλίας

Η οδός Καράσσο στην Κομοτηνή

Όταν, το Μάιο του 1920, ο Ελληνικός Στρατός παρέμεινε μόνιμα στην πόλη, η συνεργασία αυτή όχι μόνο συνεχίστηκε αλλά μετατράπηκε σε πραγματική φιλία, προ πάντων όταν έφθασε στην Κομοτηνή ο διορισθείς από την Κοινωνία των Εθνών πρόεδρος της Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων, Ερρίκος Μοργκεντάου, ο οποίος λόγω της εβραϊκής καταγωγής του φιλοξενήθηκε από την εβραϊκή Κοινότητα.

Την περίοδο αυτή η εβραϊκή λέσχη, φιλανθρωπικούς συλλόγους, μουσικογυμναστικός σύλλογος νέων

Κοινότητα διατηρούσε επίσης πολιτιστική οργανώσεις νέων και γυναικών, όπως ο "Αχντούτ", με αξιόλογη συμμετοχή

στην πολιτιστική και πνευματική δράση της πόλης, και με θεατρικές παραστάσεις των μεταφρασμένων στα ελληνικά έργων του Ρακίνα "Εσθήρ" και "Αθαλία";, το φιλανθρωπικό ταμείο "Αβαδīm";, το οποίο χορηγούσε τρόφιμα και ιματισμό στους απόρους. Από κεφάλαια του ταμείου αυτού δημιουργήθηκε και η Λέσχη της Κοινότητας, που οικοδομήθηκε σε οικόπεδο δίπλα στο εβραϊκό σχολείο.

Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η Κομοτηνή βρέθηκε υπό την Κατοχή των Βουλγάρων, συνεργατών των Ναζί. Το βράδυ της 3ης προς την 4η Μαρτίου 1943, οι Βούλγαροι συνέλαβαν τους 819 Εβραίους της πόλης και -στα πλαίσια της ίδιας επιχείρησης σύλληψης των Εβραίων της Αν. Μακεδονίας και της Θράκης- τους εκτόπισαν στο στρατόπεδο της Τρεμπλίνκα, όπου εξοντώθηκαν. Μόνον 28 επέζησαν του Ολοκαυτώματος.

ερικό της κατεστραμμένης κατά τον Πόλεμο
Συναγωγής Κομοτηνής

Η Συναγωγή, η οποία υπέστη σοβαρές ζημιές στη διάρκεια του Πολέμου, στη συνέχεια ερειπώθηκε και με το πέρασμα του χρόνου καταστράφηκε ολοσχερώς. Ο Πόλεμος δεν αφάνισε μόνον το ανθρωπινό δυναμικό της Κοινότητας, αλλά και το κτίριο της Συναγωγής της πόλης, που παρουσίαζε ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, ίσως μοναδικό στα Βαλκάνια. Ο τρούλος της δέσποζε στην περιοχή, ενώ στο εσωτερικό της χαρακτηριζόταν από σειρά κιόνων που στήριζαν κυκλικά την οροφή. Χωριστή πόρτα οδηγούσε στον γυναικωνίτη. Το Βήμα ήταν τοποθετημένο στο

κέντρο, κάτω από τον τρούλο, ενώ το Εχάλ (το Ιερό όπου φυλάσσονταν οι κύλινδροι της Τορά), βρισκόταν στον ανατολικό τοίχο του κτιρίου.

ερική άποψη της Συναγωγής στην Κομοτηνή
η οποία δεν υπάρχει πια

Τίποτα δεν μπόρεσε να περισωθεί
εβραϊκή Κοινότητα της Κομοτηνής διαλύθηκε
μελών.

μετά τον καταστροφικό Πόλεμο. Η
και επίσημα το 1958 λόγω έλλειψης